

Lietuvų pasitikėk savimi ir savo tautiečiais, o gyvenimas tau šypsis. Visus žygius paremk kilniu žmoniškumu.

VIENYBĖ

LITHUANIAN DAILY

Kiekvienas geros valios lietuvis privalo dirbti tautinius darbus. Svarbiausias lietuvių palaikymui darbas — tautiškas.

LIII. METAI. 89 (678) N. Telephone: EVERGREEN 7-7840

BROOKLYN, NEW YORK, TREČIADIENIS, 1939 M., BALANDŽIO-APRIL 19 D.

AINA 3 CENTAI

ŠIANDIEN

Visuomenės opinija
Danzigą atiduos
Lietuva taupo
Pasiliks neutrali

J. KROZE

Nežiūrint kaip Hitleris ir Mussolinis atsakys į Prezidento Rooseveltto atsisaukimą ir prašymą bent dešimčiai metų garantuoti Europoje taiką ir pasižadėti nekludyti savo kaimynų, pasaulio visuomenės opinija bus nustatyta prieš tas dvi valstybes, o tuo labiau prieš jų valdonus. Nuo Mussolinio ir Hitlerio atsakymo susidarys viešojo opinija kas yra dabartinių neramumų kaltininkai ir jeigu kiltų karas, kas bus to karo kaltininkas.

Pateisinti save prieš viso pasaulio opiniją Hitleris ir Mussolinis gali tik vienu atsakymu — sutinkame.

Dėl to, kad Prezidentas Rooseveltas savo atsisaukime Vokietijai ir Italijai nesuminėjo Čekoslovakijos, Austrijos, Klaipėdos Krašto, Albanijos ir Etiopijos, kai kas yra linkę manyti, kad Jungtinės Amerikos Valstybės tų kraštų pavergimą pripažino. Valstybės departamentas tuo klausimu sako: "Nors J.A.V. pripažįsta faktą, kad Čekoslovakija, Austrija, Albanija, Etiopija ir Klaipėdos Kraštas yra Vokietijos ir Italijos užimtos žemės, bet jų prijungimas prie tų valstybių nėra oficialiai Jungtinių Amerikos Valstybių pripažintas".

Prancūzai sako, kad jeigu šiomet prasidės karas, tai jis greičiausia pirmiausia kils vienoje iš šių trijų vietų: Danzigo, Gibraltaro ar Ispanijos Morokos. Dėlto tose apylinkėse daugiausia koncentruojama kariuomenės ir karo laivų. Betgi, mums atrodo, kad Danzigą galima eliminuoti, nes, kaip dabar atrodo, lenkai greičiau geruju sutiks vokiečiams atiduoti Danzigą, jeigu jie tame uoste užtikrins tam tikras prekybines teises lenkams.

Klaipėdos Krašto atėmimas iš Lietuvos, kaip jau anksčiau rašėme, Lietuvai davė labai didelius nuostolius. Dėl to prieš žasties Valstybės Prezidentas Antanas Smetona, aukštieji valdininkai ir Seimo nariai su sumažino algas nuo dešimties iki septyniolikos ir pusę procentų. Iki Lietuva ekonominiai atsistatys, galima laukti ir kitų žygių taupyti valstybės pinigų, iki kraštui pavyks ekonominiai persiorganizuoti ir įeiti į naują normalę ūkio vągą.

Pereitą savaitę Amerikos spaudos korespondentai pasidalinę spėjimo apie Lietuvos poziciją Europos valstybių blokuose. Vieni teigė, kad Lietuva dės su Vokietija, o kiti, kad su Lenkija. Mūsų manymu Lietuva nesidės nei prie vienos, nei prie kitos, ji greičiausia pasiliks neutrali, kaip iki šiol buvo ir kaip pasakytą Baltijos valstybių sąjungos statute.

Prieš trejetą metų į Ameriką atvyko vienas 70 metų amžiaus Lietuvos pilietis, kuris apsigyvenęs Bostone tuo jau pradėjo mokytis angliškai. Dabar jis per tuos tris metus baigė vidurinę mokyklą ir šiomis dienomis gaus diplomą. Dvylika anūkių dalyvaus diplomų įteikimo iškilmėse. Amerikoje yra keli šimtai atvažiuosiu iš Lietuvos jaunų

IŠ KLAIPĖDOS KRAŠTO DARBININKAI BĖGA Į VOKIETIJĄ IR LIETUVĄ

Neumannas ragina visus darbininkus pasilikti Klaipėdoje, kur prasidės nauji statybos darbai

Vidaus reikalų ministras brig. gen. Kazys Skučas

KLAIPĖDA. — Dr. Neumannas, kaip Klaipėdos krašto prijungimo prie Reicho komisaro pavaduotojas, paskelbė pranešimą, kuris kaip ir paaiškina, kodėl iš Klaipėdos krašto neįleidžiami darbininkai Lietuvos piliečiai, nors jie iš ten ir nori išvykti. Pirmiausiai nurodoma, kad nacionalsocialistinė vyriausybė Klaipėdos krašte numato statybos darbų. Tiems darbams bus panaudojamas kiekvienas Klaipėdos krašto gyventojas. Joks darbininkas neprivalas rūpintis dėl savo darbo vietos. Esą neatsakinga, kad Klaipėdos krašto darbininkai ieško darbo Rytprūsioje ir bendrai kitose Reicho vietose. Klaipėdos miesto ir apskrities darbininkai norėdami ieškoti kitur darbo, turi gauti atitinkamų įstaigų leidimą.

Reikia pastebėti, kad atvykusieji iš Klaipėdos pasakoja, esą kai kurie darbininkai jau dirba prie atitinkamų karinių sustiprinimų. Tokius darbus gauna vokiečiai, o daugelis lietuvių neturi darbo ir negauna leidimo iš Klaipėdos išvykti.

ANGLAI ŠIAIS METAIS PASTATYS 59 NAUJUS KARO LAIVUS

LONDON, bal. 18 d. — Anglijos Admiralitetas pasirašė sutartis su privatinėmis firmomis pastatyti šiais metais dar 8 naujus karo laivus naikintojus. Iš viso šiais metais bus pastatyta 59 nauji modernūs karo laivai. Anglai dabar kas savaitę pastato po vieną karo laivą, daugiausia labai greitų lengvų naikintųjų kovai su povandeniniais laivais.

LENKAI KALBA APIE DANZIGO ATIDAVIMĄ

BERLIN, bal. 18 d. — Iš Vokietijos šaltinių praneša, kad Lenkijos vyriausybė dabar svarsto Danzigo atidavimo reikalą Vokietijai. Kai kurie vokiečių laikraščiai skelbia, kad prieš keleta mėnesių Hitleris pasiūlė Lenkijai 25 metus garantuoti jos sienos ir nepriklausomybę, jeigu Lenkija sutiktų atiduoti Vokietijai Danzigą. Esą, manoma, kad prieš Hitlerio gimtadienį Lenkija tuo reikalu duos Vokietijai atsakymą.

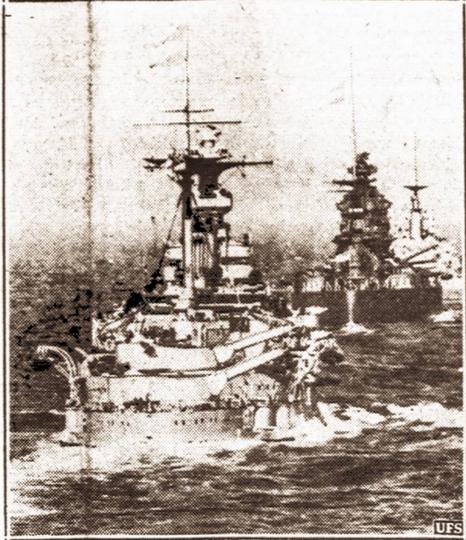
20 METŲ LIETUVOS KARO MOKYKLAI

KAUNAS. — Balandžio mėnesį sueina 20 metų nuo Karo Mokyklos atidarymo ir pašventinimo, nors iš teisybės mokslas joje buvo pradėtas anksčiau. Sukakčiai paminėti yra sudarytas komitetas, kuris išleis specialų leidinį. Be to, sukaktį plačiai paminės jubiliejinis "Kariūno" numeris. Pati Karo Mokyklos sukakties šventė atidėta į rudenį, kada bus išleidžiamas XX kadro ir XIV aspiratų laidos.

Išvyko susipažinti su aviaciniais patobulinimais

KAUNAS. — Iš Kauno į Karaliaučių išvyko "Lufthansa" bendrovės Kauno aerodromo skyriaus vedėjas av. ats. majoras Garolis. Jis ten susipažins su kai kuriais naujais aviaciniais patobulinimais.

vyrų, kurie čia gyvena jau daugiau, kaip 4-6 metus, bet anglų kalbos iki šiol dar neįmoko. Atrodo, kad sulaukę Amerikoje 70 metų amžiaus jie vis jos nemokės.

Gibraltaro linkui. — Šie anglų karo laivai: "Malaya", "Nelson" ir "Warspite" kitų laivų lydimi plaukia Gibraltaro linkui.

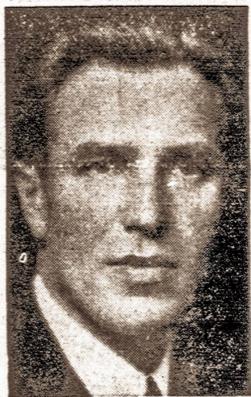
500 KARO LAIVŲ SUKONCENTRUOTA VIDURŽEMIO JŪROJE

Vokiečiai ir italai Viduržemio jūroje turi 300 karo laivų, o angliai ir prancūzai tik 200

GIBRALTAR, bal. 18 d. — Vokietijos karo laivynui besiantinant į Ispanijos pakraščius pavasariniam laivyno manevrams, ties Gibraltaru ir Viduržemio jūroje susirinko apie 500 karo laivų, Anglijos, Prancūzijos, Italijos ir Vokietijos karo laivynų. Dar Viduržemio jūros istorijoje tiek karo laivų nebuvo susirinkę vienu metu.

Šiuo metu Anglija ir Prancūzija Viduržemio jūroje turi apie 200 karo laivų, o Vokietija ir Italija turi apie 300 karo laivų, tačiau, ekspertai mano, kad tie 200 anglų ir prancūzų karo laivų lengvai apsidirbtų su vokiečių ir italų laivais, jeigu kiltų karas. Be to, Anglija ir Prancūzija turi didelių laivynus Atlanto vandenynė ir šiaurės Gibraltaro tvirtovės.

Vakar ties Gibraltaru atvyko dar 13 Prancūzijos karo laivų, kurie saugos rytinę Gibraltaro sąsiaurus pusę. Pačiame Gibraltare eina dideli pasirošimo darbai ir tvirtovių sustiprinimas. Ispanijoje ir Ispanijos Morokoje taip pat vyksta dideli kariuomenės judėjimai ir apsikavimo darbai.

Teisingumo ministras docentas dr. Antanas Tamošaitis

LATVIŲ OFICIOZAS APIE LIETUVĄ

RYGA. — "Briva Zeme", rašydama apie naujos vyriausybės sudarymą, be kita ko, pabrėžia, kad vienybė Lietuvai dabar esanti reikalingesnė, negu bet kada, o ir pats gyvenimas rodo, kad tauta dabar iš tikrųjų einanti šiuo keliu. Atrodo, kad niekuomet lietuviams neturėję tokių didelių rūpesčių, kaip šiuo metu ir niekuomet nėra buvę tokio didelio sutarimo ir vienybės noro atskirų gyventojų ir jų grupių tarp. Dabar kiekvienas lietuvis savo namuose ir savo krašte jaučia, kad jis daugiau turi dirbti, daugiau stengtis, daugiau mylėti savo tėvynę ir reikalą pats dėl jos pasiaukoti.

Daug skaismo ir rūpesčių suteikęs Klaipėdos netekimas, tačiau lietuvių tauta tikinti pati savimi, savo kūrybinėmis jėgomis ir savo šviesia ateitimi.

I PREKYBOS REGISTRARŠYDINTA 2,800 FIRMŲ

KAUNAS. — Ligi kovo mėnesio pradžios Prekybos registran buvo rašydinta 2,795 firmos. Vienasmenių pirklių įrašyta — 2,311, pilnujų buvusiųjų — 364, pasitikėjimo b-vių — 9 ir akcinių b-vių — 111. Tame skaičiuje pramonės firmų yra 381, prekybos įmonių — 2,276, mišrių firmų — 84, kredito įstaigų — 11 ir asmeninių ir kitų versų — 43.

CHAMBERLAIN PASITIKIJA TURKIJOS PRISIDĖJIMĄ PRIE SAJUNGOS

Tikimasi baigti karo aviacijos sutartį su Sovietų Sąjunga dar prieš Hitlerio gimtadienį

LONDON, bal. 18 d. — Ministras Pirmininkas Chamberlainas, kuris šiandien kalbės Anglijos Parlamente, manoma, praneš, kad Turkija taip pat prisidėjo prie Anglijos, Prancūzijos, Lenkijos, Rumunijos ir Graikijos valstybių sąjungos. Jis taip pat šiame pranešime greičiausia oficialiai pareiškė Anglijos pasižadėjimą ginti tų penkių valstybių nepriklausomybę ir sienas. Londono diplomatinuose šluoksnuose tikimasi, kad šiandien ar bent šią savaitę bus baigtos derybos su Sovietų Sąjungos dėl karo aviacijos sutarties.

Iš kitų šaltinių praneša, kad karo aviacijos sutartis su Sovietų Sąjunga jau baigiama sudaryti ir manoma, kad šiomis dienomis bus pasirašyta. Jos tekstas norima paskelbti dar prieš Hitlerio gimtadienio minėjimą.

Londono ir Paryžiuje didelis įtempimas dabar kiek atslūgo ir gyventojai laisviau atsikvėpė sužinoję, kad Hitleris ir Mussolini savo atsakymą Rooseveltui į jo atsisaukimą atidėjo iki balandžio 28 d. Vadinasi, bent iki to laiko karo pavojaus nebus. Taip pat pranešama, kad Mussolinis ruošia atskirą atsakymą Rooseveltui, kuriame jis pateiks ir savo kontrpasūlymus Rooseveltui dėl pasaulinės taikos. Koki tie pasiūlymai bus, nežinia.

TARĖSI DĖL KARALIAUS KELIONĖS Į AMERIKĄ

LONDON, bal. 18 d. — Vakar Anglijos karalius keleta valandų tarėsi su Ministru Pirmininku Chamberlainu ir Amerikos Pasiuntiniu Londone Vennedy, dėl karaliaus kelionės į Ameriką ir Kanadą. Buvo nurodyta, kad dabartiniai pavojai Europoje gali karaliaus kelionę sulaukyti kuriam laikui, bet abu ministrai nurodė, kad tokio didelio pavojaus nėra ir, kad karalius vyktų į Ameriką, kaip buvo numatyta, gegužės 6 dieną.

Įkalbėtas mažametis nunudijo 6 mėn. kūdikį

MALETAI. — Malėtų valsė. Zvinėnų kaimo gyventojas Laurynas Daukša bylinėjosi su viena panele dėl alimentų. Teismas priteisė jam mokėti merginos auginamam kūdikiui didelių pinigų. Daukša, norėdamas atsikratyti tos "nelaimės", prikaltė savo kaimyno mažametį sūnų Parfiomą Jefremovą, kad jis nuėitų pas tą merginą, kur rašė kūdikį jam įpiltų į burnelę "gardžių" milielių. Įkalbėtas Jefremovas gavo su strichninu bonkele, kurią pasiėmė kartu ir nuėjo pas merginą svečių. Būdamas kambaryje jis ėmė sūpti kūdikį, o pasitaikius progai jam į burnelę įpylė strichnino milielių. Vaikas tuoj pajudo ir mirė. Sulaikytas Jefremovas prisipažino, kad taip darė įkalbėtas Daukšos visai nežinodamas, kad vaikai davė nuodų. Daukša sulaikytas, dabar laikomas kalėjime, o Jefromovui tiriama sąmoningumas.

Juozas Urbys

URBYS PASITRAUKIA?

VARSUVA, bal. 18 d. — Laikraštis "Kurier Warszawski" praneša iš Kauno, kad Lietuvos delegacija iš Kauno išvažiavo į Berlyną tartis sudarymui prekybos sutarties su Vokietija.

Tas pat laikraštis pabrėžia, kad Vokietija paimdama Klaipėdą, atpiovė Lietuvai nuo jūros ir todėl dabar Lietuva prisibijo, kad Vokietija ją nepaimtų visiškai savo ekonominę globon.

Toliau pranešama, kad Lietuvos užsienio reikalų ministras Juozas Urbys, kuris šiuo metu serga, negrįš ministerijon ir jo portfelį paims buvęs užsienio reikalų ministras Stasys Lozoraitis.

Netrukus Lietuva pasirašys konkordatą su Vatikanu. Sąryšyje su tuo, pranešama, kad vienas Lietuvos vyskupas bus paskirtas kardinolu.

GRAIKAI IR TURKAI KARO METU SUJUNGS SAVO JĖGAS

ISTANBUL, Turkija, bal. 18 d. — Turkijos ir Graikijos kariuomenės ir karo laivyno vadai jau kuris laikas tariasi dėl abiejų valstybių karo laivynų, karo aviacijos ir kariuomenės sujungimo po viena vadovybe, jeigu Viduržemio jūroje kiltų karas.

IŠ LIETUVOS AERO KLUBO

KAUNAS. — Lietuvos Aero klubas baigia statyti penkius naujus sklandytuvus. Šiomis dienomis juos patikrino specialus LAK komisija.

Norintiems studijuoti aukštąjį aeronautikos mokslą Susisiekimo ministerija skiria 250—300 litų mėnesinę stipendiją ir 500 litų per semestrą mokesčiams už mokslą.

LAK aviacijos dienas yra numatęs pagyventi. Jis yra užsakęs specialų garsiakalbį, per kurį aviacijos dienos lankytojams bus teikiami paaiškinimai. Tuo būdu publika galės lengvai sekti ir suprasti visus skridimus ir kit.

ORAS

NUMATOMA: Dalinai apsiniaukęs. Vidutiniška temperatūra. Saulė teka 5:14, leidžiasi 6:39. Dienos ilgis 13 val. 27 min.

Naujas karo laivas. — Bremertone, Wash. į vandenį nuleistas naujusias Jungtinių Valstybių karo laivas naikintojas "Wilson".

PRENUMERATA	
Brooklynas ir užsienioose:	
Metams	\$7.00
Pusmeti	\$3.75
Treji mėnesiai	\$2.00
Vienam mėn.	\$0.90
Jungtinėse Valstybėse ir Kanadoje	
Metams	\$5.00
Pusmeti	\$2.75
Treji mėnesiai	\$1.65
Vienam mėn.	\$0.75
Visais reikalais adresuokite:	
Lithuanian Press Corporation	
193 Grand St., Brooklyn, N. Y.	
A. S. Trečiokas — Prezidentas.	
J. Smitras — Vėdėjas.	
S. E. Vitaitis — Redaktorius	

AGRESORIAI PRISPIRTI PRIE SIENOS

Prezidentas Rooseveltas savo nešališku ir grynai humanizmu paremtu atsisaukimu į Vokietijos diktatorių Hitlerį ir Italijos diktatorių Mussolinį, šiuos nesuvaldančius agresorius staciai prie sienos prispiria. Prezidentas Rooseveltas kviečia juos bent dešimčiai metų užtikrinti, kad jų "ginkluotos jėgos nepuls ir nesiverž į teritorijas ir valdomas kolonijas sekanciu nepriklausomų valstybių" ir po to išvardija 31 valstybę, jų tarpe paminėta ir Lietuva.

Jei Hitleris ir Mussolinis sutiks duoti tokį užtikrinimą, tuomet prezidentas Rooseveltas tą patį atsisaukimą pasiūso į švardintoms valstybėms, tikslu gauti ir iš jų visų tokį patį užtikrinimą. Po to prezidentas Rooseveltas suauktų visų pasaulio valstybių konferenciją apsvartymui ginklavimosi apribojimo ir atidarymui kelių tarptautinei prekybai. Tokioje konferencijoje dalyvaudų ir Jungtinės Amerikos Valstybės.

Šis prezidento Roosevelto atsisaukimas labai surūpino Hitlerį ir Mussolinį. Jų spauda šaukia, kad propagandos tikslais tokis atsisaukimas paskelbtas viso pasaulio žiniui. Bet vis viena jie puikiai žino, kad atmetus tokį racionalų pasiūlymą užtikrinti pasauliui taiką ir gerbuvį, jie pasistatę save prieš visą pasaulį ir prieš savo žmones taikos ir gerbuvo priešininkais. Taigi prezidento Roosevelto atsisaukimo aktyvaizdoje Hitlerio ir Mussolinio pozicija yra nepavydėtina.

Sutinkant su prezidento Roosevelto pasiūlymais ir duodant reikalaujamą pasidėjimą, reikia atsakyti savo visokios agresijos avantiūrai. Atmetant pasiūlymą, aiškiai pasistatoma prieš visą pasaulį ir prieš savų valstybių žmones kaltininkais ruošiamo karo ir nustatant visą pasaulį prieš save. Taigi prezidentas Rooseveltas patiekia labai laiku ir vykusiai prispirti prie sienos agresorius.

Kiek galima pasitikėti spaudos pranešimais, tai visas pasaulis užgria prezidento Roosevelto atsisaukimą. Nėra jokios abejonės, kad ir visų prezidento Roosevelto išvardintų valstybių vyriausybės oficialiai užgria šį atsisaukimą ir pasidės duoti siūlomą užtikrinimą pasauliui taikai palaikyti.

Tuo tarpu niekas neabejoja, kad Hitleris ir Mussolinis bandys įvairiais demagoginiais išsiskėnimais atmeti prezidento Roosevelto atsisaukimą ir pasiūlymus pasauliui taiką užtikrinti. Bet nežinūrint ką agresoriai nesakys, jie nepasiliuosuos nuo atsakomybės už surušiama pasaulinio karo, jei neprisiras prezidento Roosevelto pasiūlymams. Dabar Vokietijos ir Italijos agresoriai prispirti prie sienos ir turi arba susivaldyti, arba pasisakyti, kad jie ruoš ir toliaus pražūtingą pasaulio skerdynę.

PADEKIME KLAIPĖDOS KRAŠTO NUKENTĖJUSIEMS LIETUVIAMS

Iš Klaipėdos krašto turėjo pabėgti ar persikelti į Didžiąją Lietuvą apie 15,000 žmonių. Daugelio jų būklė nepaprastai sunki. Kaune susidarė Klaipėdos krašto nukentėjusiems šelpiti komitetas, į kurį įėjo įvairių organizacijų atstovai. Komiteto pirmininkas yra Dr. J. Alekna, Lietuvos Raudonojo Kryžiaus pirmininkas. Steigiamieji komiteto nariai ir kituose miestuose, kur tiktai yra Klaipėdos pabėgėlių. Klaipėdos krašto nukentėjusiems šelpiti komitetas paskelbė visuomenei šitokį atsisaukimą:

Tautėvs, Lietuviai! Tūkstančiai Klaipėdos krašto lietuvių yra likę be pastogės ir darbo. Metais sukurti namų židiniai, pamiltas lietuviško pajūrio įstajigose darbas — visa tai staiga yra jiems išnykę, ir daugelis yra atsidūrę didžiausiame skurde.

Lietuvai kiekvienas netuvis yra brangus, o ypatingai tie turi būti brangūs, kurie ne visados palankiose sąlygose dirbo mūsų seno pajūrio atstatymo ir įsitvirtinimo darbą. Dabar ne iš savo valios Lietuvos gilumon grįždami, jie ateina didelėje tautinėje kovoje užgrūdinti.

Visi gyvenam nelengvą metą, pilną rimtų rūpesčių, bet turime susispausti, kiekvienas atverti širdį nukentėjusiam pajūrio lietuviui. Vieni mes galime padėti, sumažinę savo prabangos išlaidas ir bent jų pusę paskyrę gražioje šalpos reikalui, kad patauroje kokį atliekamą drabužį ar daiktą. Tuo būdu ir jiems, ir mums patiems bus

malonesnis ir viltingesnis gyvenimas. Kiti vėl turime susispausti darbe ir duoti galimybę mūsų atvykusiems broliams atsistoti greta mūsų. Mūsų žmonės prašomos pirmoje eilėje susirūpinti ir kiekviena kiek tik gali priimti juos į savo darbo barą.

Juo nuosirdžiau ir greičiau mes klaipėdiškiams nukentėjusiems padėsime, tuo greičiau sušvelnės gilio žaizdos skausmas. Gaji ir stipri tauta turi parodyti, kad ji moka apgydyti visus savo negalavimus. Mūsų tauta kiekvienoje audroje turi pasireikšti sveika ir kiekvieno lietuivio patriotiškumu ir pasiryžimu neįveikiama.

Kiekviena auka šiuo metu bus ne tik materialė, bet taip pat ir didelė moralė pagalvaba.

Komiteto adresas: Klaipėdos Krašto Nukentėjusiems Šelpiti Komitetas, Kęstučio g-vė 8, Kaunas, Lithuania.

Lietuvos Santvarka

Naujosios Gėdynės bendradarbis Paryžiuje apie Lietuvos santvarką rašo: "Lietuvoje viešpatauja nei fašizmas, nei demokratija, bet tvarka, kuri visuomenėje neturi jokios atramos". Tačiau, "kovoti prieš Smetoną tam, kad Hitleris galėtų pastatyti prie Lietuvos vairo savo žmogų, yra daugiau, negu nesąmonė — tai prasižen-gimas", sako šis socialdemokratas. Jis siūlo Lietuvai "apsiriboti žmoniška vidaus tvarka ir siekti gerų kaimyninių santykių su visomis didžiomis valstybėmis." Vyt. Širvydas.

ŪKIŠKI SUNKUMAI KLAIPĖDOS NETEKUS

Kovo 22 diena liks reikšminga ir liūdna data Lietuvos istorijoje. Tą dieną Berlyne pasirašyta sutartis, pagal kurią Lietuva perduoda Vokietijai Klaipėdos kraštą, gaudama Klaipėdos uoste tiktai laisva zona savo jūrinei prekybai. Vokietija ir Lietuva pasidėjo nebevertoti savitarpio santykiavime jėgos ir nedalyvauti kombinacijose, kurios būtų nukreiptos prieš vieną iš jų.

Lietuva, nesitikėdama iš niekur paramos, buvo priversta pasiduoti vokiečių spaudimui, kuris siekė dvigubą tikslą: parodyti pasauliui, kad Vokietija nesiduoda įbaiginama demokratinė valstybių pastangų priešvokiškai koalicijai sudaryti, paruošti tinkamas sąlygas vokiečių politinei ir ūkinei įtakai taikusiai įsibrauti į Pabaltijį.

Kiek tai liečia pirmąjį tikslą, tai jis, kiek jau dabar galima spręsti, buvo pasiektas. Vokietijos visuomenė, pradėjusi jau nerimauti dėl bekylandos visame pasaulyje priešvokiškos nuotaikos, nurimo, lyg gavusi įsitikinti, kad Reicho vyriausybės politika tikrai neturi pagrindo būti tokiu pasipriešinimo iš demokratinė valstybių pusės. Klaipėdos atplėšimo siektas įspūdis vokiečiams visiškai pasiekė. Žinoma, tas įspūdis tegalėjo būti pereinamojo pobūdžio. Gal po savaitės — kitos jis jau bus pamirštas, kaip ir daugelis dalykų mūsų greitai gyvenamam laikotarpiui.

Dėl antrojo vokiečių siekto tikslo, reikia pasakyti, kad jo įgyvendinimas toli gražu dar nėra permatomas. Vokiečiams rūpi, Lietuvos išėjimą į jūrą bekontroliuojant, pradėti vykdyti Lietuvos užsienio prekybos priežiūrą. Todėl jie ir sutiko suteikti Lietuvai palankių sąlygų Klaipėdos uoste, isteigiant jame laisvą zoną ir iš viso rodant tariamą Lietuvos gyvybinių interesų supratimą. Suteikdami Lietuvai palankias sąlygas Klaipėdos uoste, vokiečiai nori Lietuvą paveikti, kad ji neišieškotų išėjimo į jūrą per kitus uostus. Pavyzdžiui, Liepojaus uostą, kuris, prekes siunčiant geležinkeliais iš Didžiosios Lietuvos, lygiai taip pat greitai ir patogiai pasiekiamas, kaip Klaipėda.

Klaipėdos kraštą per pastarąjį dešimtmetį buvo susitelkusi gana didelė pramonė, kuri užėmė reikšmingą vietą bendroje Lietuvos pramonės gamyboje. Bendra Klaipėdos pramonės gamybos vertė siekdavo 120 milijonų litų per metus. Iš tos sumos vien tiktai tekstilų (audinių), skanėsių ir medžio pramonė gamindavo prekių už apie 80 milijonų litų per metus. Svarbiausios pramonės gamybos šakos, kurios turėjo didelės reikšmės visam Lietuvos ūkiui, tai tekstilų ir medžio pramonė. Tekstilų pramonė Klaipėdos krašte davė darbo arti 3,000 darbininkų ir gamindavo prekių už 25 mili-

jonus litų per metus, t. y. lygiai tiek, kiek gamina per metus Didžiosios Lietuvos tekstilų pramonė. Skirtumas teratas, kad Didžiosios Lietuvos tekstilų pramonė daugumoje gamina vilnos audinius, kad Klaipėdos krašto pramonės gamyba yra pagrįsta medvilnės dirbiniais. Taigi, netekusi Klaipėdos krašto, Lietuva turės pirkti medvilnės audinių užsienyje, o ligi šiol ji pirkdavosi tik žaliavos, kuri Klaipėdos krašto fabrikuose buvo perdirbama. Apytikriai skaičiuojant, Lietuvai dėlto bus nuostolių apie 10 milijonų litų per metus.

Panašiai atrodo dalykai ir medžio pramonėje. Ši pramonės šaka Klaipėdos krašte irgi duodavo darbo arti 3,000 darbininkų. Jos eksportas siekdavo 20 milijonų litų per metus. Klaipėdos krašto netekus, Lietuva tegali naudotis žaliava, kurią ši pramonė ligi šiol perdirbdavo. Tuo būdu nuostolis kylaš dėl to, kad ši žaliava negali būti perdirbama Lietuvoje, irgi sudarys apie 10 milijonų litų.

Taigi vien šios dvi pramonės šakos, atsiradamos anapus mūity sienos, duos Lietuvai nuostolių apie 20 milijonų litų. Čia prisideda ir tos išlaidos, mokamos už perkrovimą prekiu uoste. Anksčiau šios išlaidos likdavo Lietuvoje. Dabar gi jos liks Vokietijoje. Lietuvos prekių judėjimas per Klaipėdos uostą buvo besiekias 1 milijoną tonų; tai šis nuostolis sudarys apie 5 milijonus per metus. Žodžiu, Klaipėdos krašto atplėšimas atsies Lietuvos mokamajam balansui bent 25 milijonus litų per metus.

Nėra reikalo įrodinėti, kad smūgis Lietuvos ūkiu gyvenimui yra be galo didelis. Tikimėms, kad Lietuva, remdamasi savo sveika ekonomine struktūra, ir šį smūgį pergyvens. Turėkime vilties, kad visia lietuvių tauta ryžtingai ir vienin-gai parems vyriausybės pastangas lygsvarai atstatyti ir Lietuvai atsilaikys prieš pavojus, kurių yra kupina dabartinė istorinė gadynė. VDV

LONDONO LIETUVIŲ FUTBOLŲ KOMANDA

LONDON. — Londone veikia lietuvių futbolo komanda Lithuanicus. Ši komanda priklauso futbolo lygai "Stoke Newington and district". Pernai lietuvių komanda turėjo 14 rungtynių, kurių tik vienerias lygionis sulošė, o visas kitas laimėjo, todėl lietuvių futbolininkai laikomi iš stipresniųjų. Šiais metais Velykų švenčių proga lietuvių sportininkai Londone suruošė Didžiosios Britanijos lietuvių sportininkų šventę. Buvo futbolo, plaukimo ir stalo teniso rungtynės. Futbole susitiko vienos iš stipriausių komandų, Londono, Manchesterio ir Škotijos lietuvių komandos.

Vilnijos vaizdai. — Mažųjų vilniečių lietuvių moksleivių choreolis nuotaikingai dainuoja: Tegul bėga mūsų upės į marias giliausias Tegul skamba mūsų dainos po šalis plačiausias...

LIETUVOS UPES IR LAIVININKYSTĖ SENIAU

Idomūs bandymai išieiti į jūrą be Nemuno žiočių

Lietuviai, gyvendami Baltijos jūros pakrastyje, jau senovėje kreipė didelį dėmesį laivininkystei. Ypač juos skatino domėtis laivininkyste gausumas patogių susisiekimui upių ir patogių jėgimas iš valstybės vidaus Nemunu į jūrą. Nors Nemunas nėra palyginti didelė upė, bet yra vandeninga, nebloga laivininkystei ir į ją jungiamas visa eilė kitų upių, taip pat patogių laivininkystei. Tokia Nemuno padėtis svarbi, kaip prekybai, taip ir pramonei. Geras Nemuno išėjimas į jūrą ir per tai galima prekybinė konkurencija, dominavo visus Lietuvos kaimynus. Rusai seniau didelį dėmesį kreipė ne tiktai į Nemuno panaudojimą vandens keliu, bet ir į kitų Lietuvos upių eksploatavimą su s i s i e kimu. Anot senovės istorikų, Lietuvos upėmis ypač įdomavosi vokiečiai, kurie rūbežiavosi su Nemunu žemupiu. Kai kurie kronikiniai mano, kad vokiečiai vien tiktai bijodami prekybinės savo kaimynų konkurencijos ir kultūrinio bei ekonominio pakilimo okupavę Nemuno žiotis ir dalį pamario, kad tuo užkirtus prie jūros priėjimo kelią.

Kaip bebuvu trukdoma lietuviams verstis laivininkyste, vistiek buvo rūpinamasi plėsti ir tobulinti susisiekimą vandens keliais.

Jau 1380 metais Nemuno vaga buvo reguliuojama ir valomas dugnas. Kadangi pati valstybė neįstengdavo rūpintis laivininkystės pakelimu dėl nuolatinių karų, tai pradėjo rūpintis privatus pirkliai. Vilniaus pirkliai XVI šimtm. varydami plačią prekybą su savo vakarų kaimynais, patys savo lėšomis išvalė Neris dugną nuo kliudanciu uolų.

Jog Nemunas ir Neris buvo svarbios susisiekimui upės, tai mes matome ir iš to, kad XVII šimtm. Lietuvos ir Lenkijos didikai buvo sumanę su Nemunu sujungti Vislą ar Dnieprą. Tas sumanymas vėliau buvo įvykdytas žinomo bajoro, kun-

gaikščio Mykolo Oginskio pastangomis ir lėšomis. Vėliau, ta vadinamą Oginskio kanalą rusai galutinai užbaigė ir pradėjo eksploatuoti.

Vokiečiams užėmus dalį Lietuvos, dabar vadinamą Klaipėdos kraštą, ir okupavus Nemuno žiotis, buvo suduotas didelis smūgis Lietuvos prekybai, laivininkystei ir, svarbiausia, visos perspektyvos išplėsti išėjimą į jūrą nuėjo veltui. Ta smūgi pajuto ir rusai, okupavę Lietuvą. Todel jie pradėjo rūpintis išėjimu Nemunu į jūrą nesiekiant Nemuno žiočių. Daugava dėl didelių slenksčių ir nepatogių padėties netiko laivininkystei. 1796 metais rusai pasikvietė generolą Vite, kuriam pavedė iširti ar galima Nemuną sujungti su Venta per Dubyso upę. Toks galimumas buvo rastas, nes nuo Ventos iki Dubyso tėra tarpas 15 kilometrų, kur iškasus kanalą tos dvi upės būtų sujungtos. Tačiau Vitos tyrinėjimai dėl tam tikros vokiečių politikos nebuvo realizuoti. Tuo pačiu laiku Lenkija, kuri jau savo nepriklausomybė buvo praradusi, bet turėjo dar šokių tokių autonominių teisių, įkalbėjo rusų vyriausybę Nemuną sujungti su Visla, iškasant kanalą ir tuo pasidaryti išėjimą į Baltijos jūrą. Tas projektas buvo priimtas ir 1824 metais prasidėjo Augustavo kanalo kasimas, kurį galutinai užbaigė 1829 metais ir tais pačiais metais prasidėjo laivų judėjimas.

Nemuno aukštesnioji sujungimas Augustavo kanalu su Visla nepatenkino laivininkystės interesų Nemuno žemupy, o čia kaip tiktai kūrėsi miškų pramonė ir prekyba. Vėl iškilo sumanymas sujungti Nemuną su Venta. Sujungimo projektą paruošti buvo pavesta karo inžinieriui Rokasovskiui. Galų gale projektas buvo paruoštas ir 1825 metais rusų vyriausybės priimtas. Pagal šį projektą ties Bubišais (Šaulių apskr.) turėjo būti prakastas kanalas jungiąs Dubysą su Venta ir pastatyta 41 slūžas bei 4 vandens rezervuarai.

Ventoje buvo numatyta 12 tokių slūžų, Dubysoje—17 ir kanale—12. Tie darbai turėjo kaštuoti 12 milijonų aukso rublių, nekaltant darbo jėgos, nes dirbo kareiviai. Tuoju buvo imtasi projektą vykdyti. Inž. Rokasovskiui darbams vadovaujant, dirbo du pulkai kareivių ir keletas specialiųjų kariuomenės dalių. Kanalo statybai einant prie galo, įvyko 1830 metų sukilimas, kuris visus kasimo darbus sustabdė. Kareiviai sukilimo metu sunaikino įrengimų dalį. Po sukilimo vėl buvo projektuojama kanalo kasimo darbus užbaigti, bet dėl didelių išlaidų nuo to sumanymo buvo atsisakyta. Taip Nemunas nebegavo naujo išėjimo į jūrą. Dubyso — Ventos kanalo elektrifikacija. KI.

Graikai žygiuoja. — Graikijos kariuomenės dalinys žygiuoja Atėnų gatvėmis. Graikija dabar susitarė su Turkija sujungti savo karines jėgas, jeigu kiltų Europoje karas.

KAIP VYKSTA KLAIPĖDOS EVAKUAVIMAS

Pasklidus gandams, kad Vokietija įteikė Lietuvai reikalavimą gražinti Klaipėdos kraštą, tuojau daugelis žmonių pradėjo iš to krašto bėgti į Didžiąją Lietuvą. Kai kurie dar suskubo pasiimti šiek tiek daiktų, o kiti pabėgo viską palikę. Daugiausia bėgo žydai ir tie lietuviai, kurie bijojo vietos vokiečių keršto. Beveik visi valdininkai, tarnautojai ir darbininkai, gubernatoriaus paraginti, paliko vietas, kol į kraštą įžengė vokiečių kariuomenė ir valdininkai.

Lietuviai valdininkai ir kiti, didelio sąmyšio dienomis parodė nepaprastą drausmingumą ir pasiaukojimą tėvynei, nes jie apsaugojo įstaigas, įmones ir valstybės turtą nuo išgrobstymo bei nuterėjimo. Daugeiui teko patirti ne tikai įžeidžiamą, piktžodžiavimą, bet ir skaudžiau nukentėti. Yra sunkiai sumuštų, sužeistų. Vietos vokiečiai, jau anksčiau suorganizuoti iš smogikų ir tvar kos tarnybos būrius, kovo 21—23 dienomis staciai siautėjo, kaip pamišę. Lietuviai, susikaupę skausme ėjo savo pareigas didvyriškai, ir tikrai tuo būdu buvo išsaugotos mūsų tautos įvairios brangenybės.

Kai kovo 23 dieną įžengė į Klaipėdos kraštą vokiečių kariuomenė ir atvažiavo Hitleris, vietos išgamos šiek tiek apribo. Atvykusieji tikrieji vokiečių policininkai, kareiviai ir valdininkai elgėsi su lietuviais

gana mandagiai. Jie tuojau apstabdė vietinių smogikų terora, kai kuriuos net apkuldami. Atvykus Lietuvos vyriausybės komisariui direktoriui Norikaičiui, prasidėjo organizuotas krašto įstaigų perdavimas ar į Didžiąją Lietuvą kėlimas ir valdininkų bei tarnautojų išvežimas. Daugelis darbininkų, vokiečių - įkalbami, palieka kraštą ir toliau dirbti. Išvažiuojantiems leidžiama išvežti visą judomąjį turtą.

Kai kurios Lietuvos ekonominės įstaigos paliks veikti Klaipėdoje, aptarnaudamos laisvąją uosto zoną. Aukštosios mokyklos išsikeliamos: Respublikos Pedagoginis Institutas į Panevėžį, Prekybos Institutas į Kauną, Muzikos Mokykla — į Šiaulius, Amatų Mokykla bus išskirstyta tarp kitų amatų mokyklų. Vytauto Didžiojo gimnazija Klaipėdoje tur būt galutinai uždarys, nes jai truks mokinių.

Tuo tarpu daug rūpesčio vyriausybei ir visuomenei sudaro iš Klaipėdos krašto pabėgėliai, kuriuos reikia aprūpinti butais, tarnybomis bei darbais ir šiaip visokeriopa išsupti.

Netrukus prasidėsiančios Lietuvos-Vokietijos derybos dėl įsteigimo Lietuvai laisvosios zonos Klaipėdos uoste. Tuo tarpu Lietuvos užsienio prekyba yra nukreipta per Latvijos Liepojos uostą, kuris yra visai arti Lietuvos rubežiaus.

VDV

ARGENTINOS LIETUVIŲ ŽODIS KLAIPĖDOS KLAUSIMU

Žemiau išvardintų Argentinos lietuvių organizacijų ir spaudos atstovų susirinkimas šių metų kovo mėnesio 24 d., apsvaustęs skaudų Klaipėdos krašto likimą, priėmė štai kokį nutarimą: "Visu griežtumu protestuojame prieš Vokietijos imperialistinį smurtą, pavartotą užgrobiančiam Klaipėdos kraštą ir reikalaujame, kad žulius smurtininkai išikraustyti iš Lietuvos žemės, kuri jai priklauso nuo senovės laikų.

Sykiu protestuojame prieš visus, kurie pritaria Klaipėdos krašto užgrobumui, o ypačingai prieš Versalio Taikos signatarus, kurie neišlaikė savo pažadų ir kritingame momente Lietuvos neužtarė.

O Klaipėdos krašto broliams lietuviams, prievartatai skirtiems nuo Lietuvos, kurią jie giliai mylėjo, reikiame giliai užuojautą, ypačingai dėl to, kad jie dabar nebeteiko lietuviško žodžio, papročių, dainų, lietuviškos dvasios ir bendrai visos lietuviškos kultūros.

Mes pasižadame visokeriopa remti brolius klaipėdiečius ko-

voje prieš hitlerinę vergovę. Pasižadėdami visokeriopa remti brolius klaipėdiečius, mes iš visos širdies trokštame, kad jie pradėtų daryti žygius sugražinti Lietuvai jos išėjimą į jūrą—Klaipėdos kraštą ir uostą.

Tiesiam Jums savo broliška ranka:

Spaudos organai: "Argentinos Balsas"—K. N. Norkus, redak., "Išvien"—Pranas Leščius, adm., "Momentas"—Juozas Baltušnininkas, redak.

Organizacijos: Argentinos Lietuvių Centras ir D-ja "Lietuva"—L. Ryselis, pirm., Arg. Liet. Ekonominė D-ja—Kazys Kaminskas, pirm., Susivienijimas Lietuvių Arg.—Pranas Stalioraitis, atst., Arg. Lietuvių Liaudies Teatras — Bronius Usonis, atst., Arg. Liet. Spaudos B-ve "Taika" — Tadas Adomonis, pirm., Tumo-Vaižganto Liet. Mok. Rūmų Statybos Fondas—V. Nalivaika, pirmininkas, Arg. Liet. Sporto Klubas—Kostas Šimkus, pirm., Lietuvos Žydų Dr-ja—E. Joffe, pirmininkas.

KULTŪRINIO IR VISUOMENINIO DARBO VAISIAI IR PARĖMIMAS

SO. BOSTON, Mass.—Vietos, Lietuvių Radijo Valandos Vedėjai Stepas ir Valentina Minkai rengia savo radijo 5 metų sukaktuvių progą koncertu su didele programa Sukaktuvių progą taipgi jie išleidžia albumą knygos formoje. Į tą albumą telpa visų radijo programos dalyvių paveikslai įvairūs aprašymai ir kiti smulkūs atsitikimai. Tas sutvarkyta ir parinkta taip, kad jaunieji lietuviai sugėbėtų suprasti lietuvių reikalus ir juos tinkamai mokėtų ir galėtų pateikti visai lietuvių visuomenei, o ypač išeivijoje.

Ponai Minkai Liet. Radijo Valandos programą per penkis metus vedė gana sėkmingai. Programose buvo atlikta patriotinių ir kultūrinių dalykų. Per radijo visada buvo paminėta Vilniaus užgrobumo sukaktis, Lietuvos Nepriklausomybės šventės. Daugelis mūsų svečių atvykę į Ameriką gavo progos pakalbėti per šią radijo veda-

mą programą. Radijo vedėjai visada stengėsi programą gerinti, tobulinti, kad būtų įvairnesnės. Svarbiausia ši vedama Radijo Valanda apsiėjo be pašalpos fondų. Reta būtų rasti vedamų lietuvių radijo programų, kurios nebūtų reikėję finansiniais išsupti.

Jeigu šiandien Bostone nebūtų vedamos Lietuvių Radijo Valandos, tai atrodytų kažko trūkstanta, pasigendama... Bostonas ir jo lietuviai jaustųsi labai vieniši. Mūsų vietos lietuvių pareiga yra paremti šią vedamą Liet. Radijo programą, nes pp. Minkai, palyginti jauni žmonės, pirmieji pradėjo riziukuoti savo užsibrėžtu radijo darbu. Daugelis gal mano, kad jie daro per daug gerą biznį. Ne, to nėra. Iš radijo pelningo biznio nėra, jei būtų, tai kam būtų renkamos pašalpai aukos.

Mūsų geriausias atsiliginimas yra atsikvėpti į radijo vedėjų

Užsimaštė. — Jungtinių Amerikos Valstybių Senatų Užsienų reikalų komitetas, išklauso pranešimą apie Amerikos neutralumo įstatymą. Iš kairės į dešinę sėdi: Hiram W. Johnson iš Kalifornijos, A. H. Vandenberg iš Michigan, Tom Connally iš Texas ir Elbert D. Thomas iš Utah.

KOMUNISTAI LIETUVOS PRIEŠAI, O MASKVOS DRAUGAI

WORCESTER, Mass. — Kada visi žmonės džiaugiasi ir linksminasi pavasario šventėmis — Vėlykomis ir tą dieną lyg pamirštama šių dienų audringo gyvenimo įvykiai, mūsų "pažangieji" broliai neturi laiko net švenčių proga pasilsėti bei susivaldyti nuo savo kasdieninių šmeižtų ir demagogiškų darbėlių.

Balandžio 9 d. Endicott St. komunistų pašūriuje įvyko Stalino sebrų susirinkimas. Kalbėjo atvykęs iš Kanados "Liaudies Balsas" administratorius Janauskas. Šisai Stalino bernas kalbėjo dviem aivejais: Kanados lietuvių gyvenimu (žinoma savo šviesoje) ir dabartiniiais Europos padėties klausimais. Mat, bandė kitus apšviesti.

Kadangi kalbėtojo tikslas buvo prisikaupti daugiau dolerių komunistiškam slamstui (Liaudies Balsu) palaikyti, todėl jis ir prieš Kanados lietuvių gyvenimą įvairiomis spalvomis. Labai nusiskundė, kad Kanadoje komunistišką veikimą yra labai sunkus, nes valdžios organai jį varžo be jokio pasigailėjimo. Toliau pradėjo verkti krokodilio ašaromis, kad girdi, Montreale yra stiprus fašistų centras, t. y. V. V. S-gos skyrius ir klebonija, kurie bendrai veikia ir kovoja prieš progresyvią veikimą. Nesutinką su komunistais net Lietuvos Nepriklausomybės šventės kartu minėti. Turi kažkokį konsulą, kuris net lietuvių kalbos nei vieno žodžio nemokas. Jis esąs komunistiško veikimo priešas, Montreale fašistai maną išleisti savo laikraštį. Šiuo klausimu jie, esą, turėję susirinkimą, bet kada priėję finansinį reikalą, tai viskas ir užsibaigę, nes niekas nežadėjo tam reikalui pinigų. Mes žinom, sako jisai, kad jie laikraščio jokia būdu negalės išleisti iš savo kišenės. Jeigu išleis, tai tik su Smetonos pinigais. Ypačingai žalos daug darą "fašistų agentai", kaip Vyt. Širvydas, E. Vitaitis ir J. Tysliava, bei visa eilė kitų. Bet galų gale nežiūrint tų visų sunkumų progresistai gerai veikė... Sako, kiekvienoje organizacijoje turime savo slaptus agentus, kurie seka ir tyrinėja

rengiamą koncertą, kuris įvyks šį sekmadienį, balandžio 23 d. Lietuvių Name. So. Bostone, Mass. Koncerto programoje dalyvauja Aleksandras Vasiliauskas iš Brooklyno, N. Y., šešios Birutės, armonikų kvartetas, smuikų kvartetas.

Visi skaitlingai dalyvaukime koncerte, tai bus mūsų tinkamiausias atsiliginimas mūsų kultūrinio ir visuomeninio darbo vedėjams.

Stasy Mockus

fašistų veikimą. Nors spaudos kelias esąs sunkesnis negu čia, pas jus, bet mūsų pažangieji agentai daug slaptų atsišaukimų ir literatūros išplatina naktimis. Taigi norėdami prieti prie prancūzų, leidžiame prancūzų kalba brošiūras ir platiname jų tarpe. Pasekmės esą geros. Tik blogiausia, kad vietos fašistai trukdą. Įskundžia vietos valdžiai, kuri žiauriai persekioja mūsų "pažangų" darbą. Dabar, sako, pradėjome leisti "Liaudies Balsą" du kartus į savaitę, bet nėra paslaptis, kad neturime pinigų. Todėl aš šiuo tikslu ir atvykau pas jus prašyti materialės pagalbos. Tuo ir baigė pirmąją savo kalbą. Aukų surinkta \$15.

Antroje savo kalboje Janauskas grąbaliuojosi apie Europos ir daugiausiai Lietuvos vidaus politiką. Manau, kad visi gerb. VIENYBĖS skaitytojai labai gerai ir net atmintinai žino raudonųjų nusistatymą Europos, ypačingai Lietuvos vidaus tvarkymosi klausimu. Mūsų "pažangieji" nieku kitu nepasizymi, kaip tik šmeižimu ir niekinimu Lietuvos valdžios ir valstybės aparatą bei garbinimu kruvinos sovietų diktatūros. Todėl ir jo demokratinis reikalavimas rado čia atgarsio tik, kiek šuns balsas Danguje. Taipgi kalbėtojas tvirtino, kad Lietuvos pareigūnas (suprask Užsienų Reikalų ministras J. Urbšys) pareiškęs, kad Klaipėda Lietuvai esąs tik apsunkinimas (balastas). (Klaipėdos klausimą, ir dėl ko Lietuva turėjo perleisti nepasotinamai Vokietijai žino ne tik visi lietuviai, bet ir visos pasaulis. Mūsų spaudoje juk buvo paaiškinta, kad p. Urbšys nebuvo taip pareiškęs. Tai buvo tik vokiečių spaudos fabrikacija). Bet Stalino bernai netiki ir jie visuomet atbulai replioja, kaip vėžiai.

Daugelis iš mūsų gerai pažįsta mūsų tautos kraugerius komunistus. Gal kas kartais jais abejoja? Kiekvienas turime pripažinti už tiesą, kad komunistai yra Lietuvos priešai, o Maskvos draugai. Nežiūrint kokiais žodžiais jie kalbėtų, kokiomis plunksnomis jie kaisytųsi, kokiais patrijotais jie dėtųsi ir ką jie žadėtų — tikriausiai viskas yra Maskvos nauda, o Lietuvos nenauda. Juk kiekvienam yra aišku iš praeities, kad komunistai dedasi karštais demokratais. Jie nėra visai verti demokrato vardo, jie yra tikri lietuvių visuomenės demoralizatoriai.

Amerikos lietuvių visuomenė turi aktyviai būdėti savose organizacijose, kad komunistišką gaivalas neįleistų giliai šaknų. Be jokio atidėliojimo reikia juos iškraptyti iš visų tautinių bei kultūrinių organi-

zacijų.

Šiandien viso pasaulio lietuviams yra brangus V. V. S-gos darbas. O komunistams jis yra fašistų centras ir priešas. Šiandien kiekvienas kultūringas žmogus gerbia savo tautą ir visuomenės vadus, nes jie veda tautą į šviesesnę ateitį. Komunistai tai šmeižia ir ignoruoja. Kodėl taip? Todėl, kad mūsų tautos vadai neįsileidžia komunistų prie valdžios vairo ir neduoda jiems sukliuzdu lietuvių visuomenės tarpe. Kodėl jie tautinės srovės vadus ir laikraštinkus šmeižia ir fašistais vadina? Todėl, kad tautinės srovės vadai ir laikraštinkai skelbia tiesą per spaudą Lietuvos kultūrinį ir ekonominį gyvenimą. Taipgi skelbia tiesą Amerikos lietuvių visuomenėje apie pragaistingus ir kruvinus komunistų darbus. Juos numaskuoja visuomenės akys ir aiškiai parodo, kad jie tarnauja Rusijai, o ne Lietuvai.

Tautinė spauda yra mums veidrodžiu, nes tik per ją mes galėsime apsisaugoti nuo visokių komunistiškų intrygų, pažinsime tikrąjį Lietuvos ir Amerikos lietuvių gyvenimą.

Kas link Kanados lietuvių konsulo, tai reikia pažymėti, kad, argi nėra mums lietuviams malonu jei sveitintautičiai myli Lietuvą, dėl jos dirba ir kelias jos vardą Kanados šalyje. Jeigu žmogus aukojasi iš idėjos dėl kitos valstybės, argi jį valstybė gali atstumti, kad jis nemoka lietuvių kalbos? Aišku, kad ne. Janausko akys ir šis žmogus pasirodo fašistas ir priešas.

Nežiūrint koks asmuo būtų, jeigu tik myli Lietuvą, tai ir jau fašistas komunistų akyse. Tokie žmonės, kurie myli tautą ar valstybę, nežiūrint ar jis moka kalbą, ar ne, bet jis yra visu šimtu nuošimčių naudingesnis lietuvių tautai ir Amerikos visuomenei, negu komunistai. Kad Janauskas nemokėtų lietuvių kalbos, gal neatnešar valstybę, nežiūrint ar jis moka kalbą, ar ne, bet jis yra Budėtojas

PAGALVOK APIE RYTDIENĄ!

NĖRA žmogaus, kuris nesirgtų ir nemirtų. Susirgus — kiekvienam reikalinga pašalpa. Numirus — reikalinga pagalba likusiems šeimos nariams. Bet ne visi žmonės tuo apsirūpina, kol sveiki ir kol nelaimė jų neištinka. BŪK rūpestingū!

PAGALVOK apie savo ir savo šeimos likimą — rytdieną! APSIDRAUSK save ir savo šeimą didžiausioje lietuvių apdraudose ir pašalpos organizacijoje.

APSIDRAUSTI galima nuo \$100 iki \$5,000.

LIGOJE pašalpą galima gauti nuo \$6 iki \$12 savaitėje.

NARIAI priimami nuo 2 iki 60 metų amžiaus.

SUSIVIENIJIME yra apie 15,000 narių.

BŪK tos didelės lietuvių šeimos nariu!

ĮSIGYK SLA Jubiliejinį Albumą. Tai graži, didelė, istoriška knyga, kurioje telpa virš 1,000 paveikslų — jūsų giminių ir pažįstamų.

SUSIVIENIJIMO turtas — virš \$2,000,000.

BŪK to turto dalininku!

SUSIVIENIJIMO kuopos randasi visuose didesniuose lietuvių centruose Amerikoje.

ALBUMO kaina \$5. SLA nariams — \$2.50.

PRISIRASYK prie artimiausios tamstai kuopos!

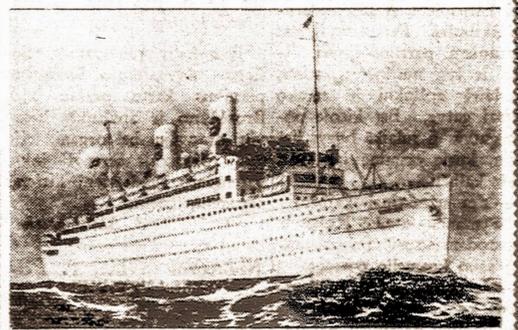
INFORMACIJAS galite gauti:

LITHUANIAN ALLIANCE of AMERICA

307 West 30th Street, New York, N. Y.

ASMENISKAI LYDIMA DIDŽIOJI "VIENYBĖS" EKSKURSIJA Į LIETUVĄ

Užgirta Lietuvių Laivakorčių Agentų Sąjungos Amerikoje, Inc. Išplauks moderniskam baltam švedų Amerikos Linijos motorlaivui

"GRIPSHOLM"

IS NEW YORKO 1939 M. GEGUŽES-MAY 31 D.

Trečia klase laivakortės iki Kauno

\$106.50 "Revenue Tax" atskirai

PER GOTHENBURGĄ, ŠVEDIJA

Sutaupysit pinigą pirkdami laivakortę ten ir atgal!

Tuo pačiu laivu 2-ji ekskursija išplauks liepos 1 d.

Informacijų ir laivakorčių kreipkitės į

VIENYBĖ TRAVEL BUREAU,

193 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

Autorizuota agentūra

SWEDISH AMERICAN LINE

APLANKYDAMAS SAVO TĖVYNĖ— PAŽINSI LIETUVĄ...

ŠIAIS METAIS

PENKIOS EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ

Pasirink Patogiausią Laiką

- 1 EKSKURSIJA** Gegužės-May 13, laivu EUROPA, North German Lloyd iš New Yorko per Bremeną į Klaipėdą ar Kauną.
- 2 EKSKURSIJA** Gegužės-May 31, laivu GRIPSHOLM, Swedish American Line, iš New Yorko be persėdimo tiesiog į Klaipėdą ar Kauną.
- 3 EKSKURSIJA** Birželio-June 14, laivu AQUITANIA, Cunard Line, iš New Yorko per Cherbourgą į Klaipėdą ar Kauną.
- 4 EKSKURSIJA** Liepos-July 1, laivu GRIPSHOLM, Swedish American Line, iš New Yorko per Gothenburghę į Klaipėdą ar Kauną.
- 5 EKSKURSIJA** Liepos-July 13, laivu STATENDAM, Holland American Line, iš New Yorko per Rotterdamą į Klaipėdą ar Kauną.

Jeigu šią vasarą manai važiuoti į Lietuvą, dabar jau laikas pradėti rūpintis reikalingais dokumentais ir užsisakyti laive vietas. Anksčiau pradėję gausite geresnes vietas ir kelionė bus malonesnė.

Platesnių Informacijų Klauskite

VIENYBĖ TRAVEL BUREAU

193 GRAND STREET

Tel.: EVergreen 7-7840

BROOKLYN, N. Y.

VIENYBĖ

1939 m., Balandžio-April 19 d.

BROOKLYNO KOMUNISTAI IŠNIEKINO LIETUVIŲ PASTANGAS

Pereito šeštadienio popietį, kuomet skaitlinga lietuvių ir svetimtaučių minia susirinko į Lituanicos aikštės atidarymo iškilmes, komunistų partijos vardu paskleisti anglų kalba lapeliai, kurie išjuokia ir išniekina šios aikštės paskyrimą ir pagražinimą žuvusiųjų mūsų karžygių Dariaus ir Girėno garbei. Lituanicos aikštės išniekinimas paremtas komunistų partine propaganda. Po lapelių pasirašo: "Issued by Communist Party (14 A. D.), 307 Grand Street".

Kadangi Lietuvių Amerikos Piliiečių Klubas Lituanicos aikštės reikalais vadovavo ir po šiai dienai jais rūpinasi, tai komunistų partija pirmiausiai išniekina klubo pastangas. Bet lietuviai komunistai į tai nedrįs nieko pasakyti, nors jie šiandien kontroliuoja šį klubą. Bet į tai dėmesį turėtų akreiptis patriotingi klubo nariai ir priversti savo viršininkus tinkamai reaguoti į komunistų partijos akiplėšikumą lietuvių reikalais taip negražiai išniekinant. Ypačingai dėl to, kad klubas tiems reikalams vadovauja.

Komunistų partija iškirto kiaušytę ir Laisvės Rokui Mizarai, kuris buvo atvykęs kalbėti Lituanicos aikštės atidarymo iškilmėse. Perskaitęs Rokas komunistų partijos lapelį, išbalo ir lyg nusikaltes katinas apsidairė aplinkui ir smuko skersai gatvę. Bet kitoje pusėje gatvės jį sulaukė burys lietuvių, kurie priminė jam, kad reikės kalbėti.

—Yra užtekinai kalbėtojų ir be manęs—atsakė Rokas ir nesustodamas susikūprinęs traukė į savo kromelio pastogę.

—A, bijaisi pasirodyti lietuviams, kuomet tavo partija niekina lietuvių pastangas pagerbti žuvusių karžygius Darius ir

Girėną—palydėjo Mizarą drąsus ir patriotingas lietuvius. —Tur būt Rokas bijosi nusi-dėti komunistų partijai ir negali kalbėti Lituanicos aikštės naudai, mat partija ją niekina—pridūrė kitas.

—Veidmainiai, biaurybės...—pastebėjo tūla moteris.

Kad komunistų kalbėtojas iš Lituanicos aikštės atidarymo iškilmių pabėgo, tai menkas dalykas. Bet daug svarbesnis dalykas, kad Lietuvių Amerikos Piliiečių Klubo nariai savo apsilėidimu atidavė klubą komunistų kontrolėn. Staciai gėda klubui ir visiems jo nariams, kad komunistai jį valdo ir šmeižia, niekina jo darbus. Nejaugi klubo nariai nesubrus ir neiššluos šitų veidmainių iš klubo vadovybės? Šalin patriotingų klubo darbų šmeižikus!

Klubo Narys.

Šv. Jurgio Draugijos piknikai

Brooklyno lietuvių šv. Jurgio Draugijos pirmas šiomet piknikas įvyks šeštadienį, birželio 24 d., Klasčiaus Clinton Parke, Maspeth. Antras piknikas įvyks sekmadienį, rugpjūčio 13 d. irgi tame pačiame Klasčiaus parke, Maspeth.

Is anksto pranešdama ruošiamus šv. Jurgio Draugijos piknikus kartu prašau kitų Brooklyno ir apylinkės lietuvių draugijų bei organizacijų tomis dienomis nerengti jokių parengimų, kad vieni kitiems nepakenktumėm.

J. Ambrazaitis.

NELAIMĖ IŠTIKO P. POVILANSKIENĖ

Šeštadienio vakare, būnant puotai p. Povilanskų užėjoje, p. Povilanskienė paprašė vieno žmogaus užkurti didžiulį degamųjų dujų pečių. Po keliolikos minučių svečiai užuodė degamasias dujas. Pranejus apie tai p. Povilanskienei, ji nuėjo pažiūrėti kas yra su pečiumi. Priėjus prie pečiaus ir atidarius duris degamosios dujos staiga užsidedė ir tokiu stiprumu išsiveržė laukan iš pečiaus, kad net didžiulis masyvus langas subyrėjo į šmotelius, bonkos nuo baro pradėjo puldinėti.

Išsiveržusi ugnis stipriai apdegino p. Povilanskienės veido odą ir plaukus. Viduje buvusieji žmonės išgirdė, tarsi, bombos sprogamą, subėgo paėmė sužeistą ir nuvežė šv. Katarinios ligoninėn. Gydytojui apžiūrėjus ir suteikus pirmąją pagalbą, p. Povilanskienė buvo parvežta namon.

Tariasi. — New Yorko miesto mayoras La Guardia ir CIO vadas Lewis tariasi kas daryti, kad New Yorkui nepristigtų anglies. Lewiso unijos darbininkai streikuoja.

LIETUVIŲ AMER. PILIEČIŲ KLUBO SUSIRINKIMAS

Lietuvių Amerikos Piliiečių klubo pirmo 1939 ketvirtadalo metų biznio skyriaus susirinkimas įvyks sekančią penktadienį, balandžio mėn. 28 dieną, 8 val. vakare.

Kiekvienam nariui turėtų būti įdomu išgirsti pirmo šių metų ketvirtadalo finacinį raportą, todėl visi kviečiami susirinkime dalyvauti.

Komitetas.

SERGA ANTANAS POVILANSKAS

Jau antra savaitė, kaip sunkiai serga ir lovoje gulį biznierių ir didelis tautinio veikimo rėmėjas Antanas Povilanskas. Dr. Bergen, New Yorko specialistas prižiūri jį ir tikisi, kad operacijos nereikės daryti.

Linkime p. Antanui Povilanskui greitai pasveikti ir vėl stoti darban, kurį jis mėgsta.

PETRO BALTRANO RISTYNIŲ MARSRUTAS

Pirmadienio vakarą, šiuo metu gyvenantis Brooklyne lietuvis ristikas Petras Baltranas ristos New Haven, Conn. ir savo priešą paguldė per 14 minučių.

Antradienio vakare jis ristos Albany, N. Y. Trečiadienio vakare ristos Hempstead, L. I. ketvirtadienyje — Camden, N. J., penktadienyje — Coney Island ir šeštadienyje Broadway Arena.

Šiuose miestuose ir apylinkėse gyvenantieji lietuviai turi gerą progą pamatyti naują lietuvių žvaigždę, ristiką Petrą Baltraną, kuris savo priešus vieną po kito guldo ant menčių.

Kiekvienas VIENYBES skaitytojas turi prisiminti savo pareigą ir savo prenumeratoros mokesčių paremti dienraščio leidimą

KRONISKOS LIGOS

Vyrų ir moterų su didžiausiu pasisekimu yra gydomi moderniais metodais. Jei jūs sergate liga, kurios nesuprantate, užsikite pasitarti ir aš jums išaiškinsiu.

Moterys ir vyrai sergantys kraujo ir odos ligomis, kroniškų nervų suirimu, bendru kūno nusilpimu, vidurių ir išėnamosios žarnos ligomis, nosies, žarnos, plaučių, bronchito ir kepenų ligomis, kurių nesuprantate, tuojau kreipkitės X-Spinduliai, Kraujo ir šlapimo ištyrimas prieinama kaina

EGZAMINACIJA NEMOKAMAI
Dr. L. ZINS
110 East 16th Street, New York, N. Y.
tarp 4th Ave ir Irving Pl.
(Išsteigta prieš 25 metus)
VALANDOS: 9 val. ryto iki 8 val. vakaro. Sekmadieniais nuo 9 val. ryto iki 3 val. popiet.

LIETUVIS Accountant & Auditor

kreipjkitės
Juozas J. Akulonis, Jr.
1147 E. Jersey St. Elizabeth, N. J.
Tel.: ELizabeth 3-7788
Namų tel.: ELizabeth 3-9429

LANKESI VIENYBES ĮSTAIGOJE

Pereitą pirmadienį VIENYBES įstaigoje apsilankė senas vienybininkas, biznierių ir lietuvių veikėjas p. Pr. Vyšniauskas iš Bristol, Conn.

P. Pr. Vyšniauskas dalyvavo p-lės Vikrikaitės ir p. Jagminio vestuvėse sekmadienį. Pirmadienį p. Vyšniauskas, atlankė ir VIENYBES įstaigą. Prie progos užsimokėjo dienraščio prenumeratą ir net du metus pirmyn. P. Vyšniauskas pareiškė, kad VIENYBĖ skaitas jau ilgą metų eilę ir nenorįs su ja niekad skirtis. Lankė mane VIENYBĖ anksčiau, lankys pakol aš gyvas būsiu, pareiškė p. Vyšniauskas.

SURPRYZO PUOTA PUSNYKAMS

Šeštadienio vakarą, A. Povilansko svetainėje, 158 Grand St., Brooklyne, pp. Petru ir Teklei Pusnikams jų draugai, jų 20 vedybinių gyvenimo metų sukakties proga, surengė jiems siurprizo puotą. Daug dovanų, daug sveikinių, daug linkėjimų pp. Pusnykams jų draugai suteikė.

Linkime pp. Pusnykams ir toliau gražiai ir laimingai gyventi, kad sulaukus sidabrinio, aukšnio ar deimantinio jubiliejaus.

REIKALINGA

MOTERIS prižiūrėti 2 vaikūčius, \$15 mėnesiui ir kambarys su valgiu. Inteligenčiška pora. Šaukti prieš 10 val. ryto ar tarpe 5-6 vakare. Tel. Cleveland 3-9788, arba rašyti 104-40-117th St., Richmond Hill, N. Y.

Tel. Market 3-5357
Michael Akialis, Jr.
Laidotuvių Direktorius
195 Adams St., Newark, N. J.

Dr. H. MENDLOWITZ

Perkėlė savo Williamsburgho ofisą į
522 BEDFORD AVE.
netoli Taylor Street
BROOKLYN, N. Y.
TEL.: EVERGREEN 7-1312
PRIEMIMO VALANDOS:
nuo 1 val. iki 3 val. popiet
ir nuo 7 v. iki 8 val. vak.
FLATBUSH OFISAS:
222 AVENUE J

LIETUVISKA RESTAURACIJA BAR & GRILL

Gaminame amerikoniško ir lietuviško stiliaus valgius. Galima gauti Amerikos ir importuotos degtinės, vyno ir gero alaus. Lietuviškas kumpis, rūkyti kilbasai ir kopūstai galima gauti kasdieną.
Joseph Zeidat,
savininkas
411 GRAND STREET
Brooklyn, N. Y.

ISVAŽIAVO LIETUVON

Šeštadienį, balandžio 15 dieną, laivu Drotningholm išvažiavo Lietuvon Brooklyno jaunuolis Petras Baranauskas.

Prieš keleta metų Petras atvažiavo Amerikon, šalin, kur gimė. Gimęs Amerikoje, užaugęs Lietuvoje, jis vėl jon grįžta aplankyti savo tėvelių. Lietuvoje jis mano praleisti keletą mėnesių ir vėliaus grįs Amerikon.

Linkime Petru linksmi praleisti atostogas Lietuvoje. J.

Skelbkitės Vienybėje

MAVEMEYER 8-0259
RALPH KRUCH
FOTOGRAFAS
65-23 GRAND AVENUE
MASPETH, N. Y.

Angliai! Angliai!

Pirkite Anglius Dabar!
LISAUSKO ANGLIŲ CO.
335 Union Avenue,
Dabar siūloma pirkti
Blue Coal
Telefonuokite tuojau
EVERGREEN 7-7550
Brooklyn, N. Y.

CLEMENT VOKETAITIS

Advokatas
50 COURT STREET,
Brooklyn, N. Y.
TEL.: TRIANGLE 5-3622
168 GRAND STREET,
TEL.: EVERGREEN 8-7179

VINCAS J. DAUNORA
APTIKORIS
PUSSVEIKIS - - - Jauties niekam tikęs—bejėgis? Neturi apetito, biaurūs pūstės skausmai? Rūkštis viduriuose? Galvos skaudėjimai? Jeigu nuo užkietėjimo—vartok DAUNORO STOMACH MIXTURE
Tapk sveiku.
KAINA TIKTAI VIENAS DOLERIS
229 BEDFORD AVE.
KAMPAS, NORTH 42ND GATVĖS
BROOKLYN, NEW YORK

MODERNISKA SALDINIŲ KRAUTUVĖ

Velykos jau čia pat! Pas mus puikiausias pasirinkimas gražiai dekoruotų šokoladinių zuikių. Užėikite įsitikinti. Momentui pritaikintos linkėjimų atvirutės, linkėjimai ar skelbimai per radijo priimami.

JUOZAS GINKUS

495 Grand Street, Brooklyn, N. Y.
TEL.: EVERGREEN 4-7142

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS GARSVA

231 Bedford Ave., Brooklyn, N. Y.
KOPLYČIOS LAIDOTUVĖMS
Tel. EVERGREEN 8-9770

MATTHEW P. BALLAS

(BIELIAUSKAS)
660 Grand St., Brooklyn, N. Y.
NOTARY PUBLIC Tel STagg 2-5043

STEPHEN ARMISKIS

(ARMAKAUSKAS)
423 Metropolitan Ave., Brooklyn, N. Y.
Tel. EVERGREEN 7-4335 Koplyčia Laidotuviems

ESTATE OF A. J. VALANTIEJUS

54-41 72nd STREET, MASPETH, L. I., N. Y.
Telephone NEWton 9-4464 & MICHigan 2-1717

ESTATE OF BARRY P. SHALINS

(SALINSKAS)
84-02 Jamaica Ave., Brooklyn, N. Y.
Tel. VIRginia 7-4499 Koplyčia Laidotuviems

A. RODZEVICZ

(A. Radzevičius)
Tel.: Stagg 2-4409
402 Metropolitan Ave., Brooklyn, N. Y.
Phone STagg 2-0783 Night HAVemeyer 8-1158

JOSEPH LE VANDA

NOTARY PUBLIC
337 UNION AVENUE, BROOKLYN, N. Y.

Visi tie laidotuvių direktoriai išnuomuoja automobilius įvairiems reikalams

"TARZANAS IR UŽBURTA S MIESTAS"

47. Nors Tomas ir nebuvo baimis, bet čia jį paėmė didelė baimė, kuomet blizganti giltinė galva prisirišino tarp medžių šakų ir grabiniu balsu prabyle Svahilių kalba: "Jūs artinatės prie Užburto Vietos. Neikite toliau! Švinant turite grįžti atgal, iš kur esate atėję".

Tomą nelengva buvo atgrasinti nuo jo pasiryžimo gauti Deimantų Tėvą, nors tą grasinimą darė negyva giltinė galva. Jis išsitraukė revolverį ir drebančia ranka šovė į giltinės galvą. Bet šmėkla neišnyko, tik vėl kalbėjo: "Tu negali manęs užmušti, nes aš esu mirtis, negyva".

Dabar Tomas galutinai nusigando. Jis jautėsi nugalėtu. Ištiesęs rankas jis tarė: "Gerai, švinant mudu eisiva atgal". Vos tik jis tą pasakė, blizganti šmėkla tuo išnyko. Lal Taask atsigavo iš apalpimo. Abu vyrai susėdo ant žemės ir, susiglaudę, drebojo iki ryto.

Prašytus Tomas su Lal Taask leidosi pavojingu takeliu atgal. Tomas grieždamas dantimis kalbėjo: "Mudu dabar pasi-trauksiva, kaip geri strategai. Bet tas dar nereiškia, kad atsakova nuo visko". Staiga jis nusijuokė: "Aš norėčiau matyti, ką darytų Tarzanas sutikęs giltinės galvą".

Kas bus toliau — žiūrėkite kitame VIENYBES numeryje

Edgar Rice Burroughs, vertė Pijus Bukšnaitis